Agendapunt commissie: 3

Steller	Telefoonnummer	Email
P. Roest	413	pro@valkenswaard.nl
Agendapunt	**Kenmerk**	**Datum raadsvergadering**
	11raad00415	29 september 2011

Onderwerp

Kwaliteitsplan Onderhoud Openbare Ruimte 2012-2016.

aan de gemeenteraad

A. Samenvatting

De visie op het toekomstig onderhoud van de openbare ruimte is verwoord in het "Beleidsplan Onderhoud Openbare Ruimte" (BOOR), zoals dat door u eind 2009 is vastgesteld. In vervolg hierop is een uitwerkingsplan “Kwaliteitsplan Onderhoud Openbare Ruimte" (KOOR) opgesteld. Op basis hiervan hebben wij u de tool "menukaart" aangereikt tijdens een thema avond op 3 maart 2011.
Uitvoering van het onderhoud zoals omschreven in het KOOR leidt het een gemiddeld kwaliteitsniveau B met een bijpassend jaarlijks kostenbedrag van afgerond 6.1 miljoen voor het onderhoud van de openbare ruimte. Vervolgstap is nu het invoeren van deze wijze van onderhoud in de organisatie mede ook om de bezuinigings opdracht van de Meerjarenkeuzenota 2010 te kunnen realiseren. Voor de implementatie van het KOOR is een eenmalig budget nodig van 70.000,-- euro. Dekking daarvan wordt meegenomen bij de integrale behandeling van de begroting 2012 door uw raad in november 2011.
De uitvoering van het onderhoud conform de bepalingen van het Coalitieprogramma en de Toekomstvisie vergen dermate investeringen dat wij dit, gelet op de huidige algehele bezuinigingsopdracht, vooralsnog niet haalbaar achten. Gelet hierop stellen wij voor onze ambities voor dit moment bij te stellen en ons voorlopig te richten op de handhaving van het huidige kwaliteitsniveau met inbegrip van de bezuinigingsopdracht van € 375.000, zoals vastgesteld bij de Meerjarenkeuzenota 2010.

B. Voorgesteld besluit

1. Het Kwaliteitsplan Onderhoud Openbare Ruimte 2012-2016 vaststellen;
2. gemiddeld B (conform de huidige menukaart) vaststellen als gewenst kwaliteitsniveau voor het beheer en onderhoud van de openbare ruimte.

C. Aanleiding

In uw vergadering van 16-12-2009 heeft u het "Beleidsplan Onderhoud Openbare Ruimte" (BOOR) vastgesteld. In dit plan is de visie op het toekomstig onderhoud van de openbare ruimte beschreven. Als vervolgstap hebben wij u de opstelling van een uitwerkingsplan, het "Kwaliteitsplan Onderhoud Openbare Ruimte" (KOOR), aangekondigd. In dit plan moet een keuze gemaakt worden voor de kwaliteit van de uitvoering van het dagelijks onderhoud, voor een middellange termijn van 4 jaar. Vooruitlopend op deze keuze hebben wij u tijdens de thema avond van 3 maart 2011 de verschillende keuzemogelijkheden aangereikt via de tool “menukaart”. Tijdens deze avond is aangegeven dat wij uw raad in september 2011 het KOOR 2012-2016 zouden presenteren, rekening houdende met het eerder genomen besluit tot bezuiniging op het dagelijks onderhoud bij de Meerjarenkeuzenota en rekening

houdende met het Coalitieprogramma, de concept Toekomstvisie en mogelijk andere ontwikkelingen binnen onze gemeente.

D. Toelichting

Bij de vaststelling van het BOOR heeft u de aangegeven dat de in het KOOR te onderscheiden gebiedstypen en de samenstelling van de beheergroepen moesten worden aangepast. Zoals al aangegeven tijdens genoemde thema avond zijn deze aanpassingen doorgevoerd. De belangrijkste aanpassingen betreffen het toevoegen van extra beheer categorieën, het toevoegen van de sportvoorzieningen en het toevoegen van de begraafplaatsen.
Uitgaande van het bestaande areaal en de rekening cijfers van 2009 leiden deze aanpassingen tot een bijstelling van de kosten voor het dagelijks onderhoud tot een bedrag van afgerond 6.1 miljoen. Een recent uitgevoerd schouwrapport heeft uitgewezen dat we hiermee een gemiddeld kwaliteitsniveau B behalen.
Tussentijds evenwel zijn er, tussen 2009 en heden, verschillende beleidstukken en bestuurlijke uitgangspunten vastgesteld die in meer of mindere mate van invloed zijn op het onderhoud en de omvang van de openbare ruimte. Vooral wordt hier gedoeld op de Meerjarenkeuzenota, het Coalitieprogramma en de Toekomstvisie. Voor het toepassen van de hierin genoemde uitgangspunten ten aanzien van het onderhoud aan de openbare ruimte zijn een drietal afzonderlijke doorberekeningen gemaakt die hieronder nader worden toegelicht. Ontwikkelingen zoals de revitalisering van het bedrijventerrein, Hoge Akkers en de Lage Heideweg zijn hierin niet opgenomen.

Toepassen Meerjarenkeuzenota.

Bij de vaststelling van de Meerjarenkeuzenota in 2010 is de besloten om gefaseerd op het onderhoud aan de openbare ruimte te bezuinigen tot oplopend € 375.000 in 2014. In de begroting van 2011 is hiertoe een bezuiniging opgenomen van € 75.000. Tot en met 2014 wordt dit bedrag jaarlijks met € 100.000 verhoogd zodat in 2014 het onderhoud tenslotte wordt uitgevoerd voor een bedrag van afgerond ruim 5.7 miljoen.
Om nu toch het huidige kwaliteitsniveau (gemiddeld B) te kunnen handhaven moet er dus gezocht worden naar mogelijkheden om het huidige bedrag van afgerond 6.1 miljoen neerwaarts bij te stellen. De volgende mogelijkheden dienen zich dan aan:

- op onderdelen van het beheer die minder bijdragen aan het kwaliteitsbeeld te bezuinigen en te investeren in onderhoud van beeldbepalende elementen die het kwaliteitsbeeld sterk beïnvloeden. Bijvoorbeeld door minder maaien van bermen en gazon, vaker onderhoud rond zitbanken;
- verlaging kwaliteitsniveau/onderhouds intensiteit bij "minder belangrijke" aandachtsgebieden, zoals bijvoorbeeld het onderhoud van niet-waterafvoerende sloten;
- sterke aandacht aan beeldbepalende onderdelen en derhalve minder aandacht aan secundaire onderdelen in de omgeving;
- aanpassing van het areaal in de zin van bijvoorbeeld minder arbeidsintensief groen;
- overdragen van taken aan belanghebbende partijen/gebruikers zoals bijvoorbeeld de winkeliersvereniging voor het centrum, de ondernemers voor de revitalisering van het

bedrijventerrein, gebruikers/vrijwilligers van de begraafplaats of de hengelsportvereniging voor het onderhoud aan de hengelvijvers;
- overdragen van taken aan buurt-/wijk comités;
- verhoging van bijdragen belanghebbenden.
- anders aanbesteden/uitbesteden van werkzaamheden;
- verder zoeken naar mogelijkheden tot efficiencyverbetering.

Uitgaande van een doorvoering van een merendeel van deze maatregelen veronderstellen wij dat de eerdergenoemde opgelegde taakstellende bezuinigingsopdracht van de Meerjarenkeuzenota gehaald kan worden. Dit betekent dus dat het huidige kwaliteitsniveau (gemiddeld B) gehandhaafd blijft en dat de totale kosten hiervoor gefaseerd worden afgebouwd tot ruim 5.7 miljoen in 2014.

Toepassen Coalitieprogramma.
Voor wat het Coalitieprogramma betreft zijn de volgende, meest in het oog springende, bepalingen van invloed op de kwaliteit van het dagelijks onderhoud op de korte en middellange termijn:

1. Er moeten leefbare wijken ontstaan met aandacht voor ruimte, groen en natuur;
2. De kwaliteit van het buitengebied moet worden behouden en bevorderd ten gunste van het toerisme, landschapsbeheer en de agrarische sector;
3. De natuur verdient nadrukkelijke bescherming;
4. Rondom de Dommel zullen recreatieve natuurparken worden ontwikkeld;
5. Parkeer- en bewegwijzering moeten op orde worden gebracht;
6. Valkenswaard moet schoner worden;
7. Bedrijventerreinen, winkelgebieden en de infrastructuur moeten kwalitatief worden verbeterd om een goed ondernemersklimaat te scheppen;
8. Het kernwinkelgebied moet kwalitatief aantrekkelijk worden gemaakt om leegstand van winkels in het centrum tegen te gaan;
9. moet een quickteam komen om klachten/kleine reparaties snel op te lossen.

Het concreet toepassen van deze bepalingen betekent dat er geïnvesteerd moet worden op de volgende onderdelen:

1. Het onderhoud van de woongebieden door:
    - Speelvoorzieningen op A kwaliteit te beheren;
    - Straatreiniging, afvalbakken en zwerfvuil op A kwaliteit te beheren;
    - Verkeersmaatregelen, straatmeubilair, bebording en masten op A kwaliteit te beheren.

2. De kwaliteit van het buitengebied ten gunste van het toerisme en agrarische sector door:
    - Verkeersmaatregelen, straatmeubilair, bebording en masten op A te beheren;
    - Onderhoud verhardingen op A te beheren (toegankelijkheid agrarische bedrijven en toeristische paden);
    - Straatreiniging, afvalbakken en zwerfvuil op A kwaliteit te beheren;

3. De natuur:
    - Onderhoud van natuur- en landschappelijke beplanting (blijvend) waarborgen op B kwaliteit

4. Rondom de Dommel zullen recreatieve natuurparken worden ontwikkeld;
    - Zie punt 2.

5. Parkeer en bewegwijzering;
    - Verkeersmaatregelen, straatmeubilair, bebording en masten op A beheren in het centrum, de industriegebieden en buitengebieden. Op B beheren in de woongebieden (nu sober).

6. Valkenswaard moet schoner worden;
    - Straatreiniging, afvalbakken en zwerfvuil op A kwaliteit beheren in centrumgebied en buitengebied (straatreiniging woonwijken kan deels meeliften).

7. Bedrijventerreinen, winkelgebieden en de infrastructuur om een goed ondernemersklimaat te scheppen:
    - Verkeersmaatregelen, straatmeubilair, bebording en masten op A beheren in het centrum en de industriegebieden (zie ook punt 5).
    - Openbare verlichting, verkeersregelinstallaties en schakelkasten centrumgebieden op A beheren.

8. Het kernwinkelgebied;
    - Groen en beplanting van de centrumgebieden op A beheren.

9. Een quickteam om kleine reparaties snel uit te voeren;

Bovengenoemde investeringen in de kwaliteit van het beheer en onderhoud van de openbare ruimte van Valkenswaard zijn financieel vertaald in de menukaart "KOOR Coalitieprogramma 2012-2016" (zie bijlage 1). Hieruit blijkt dat het toepassen van de bepalingen uit het Coalitieprogramma leidt tot een toename van de jaarlijkse beheer- en onderhoudskosten met afgerond € 400.000,-. In zijn totaliteit komen de onderhoudskosten hiermee op een bedrag van afgerond € 6.5 miljoen. In de meerjarenramingen is hierin niet voorzien en deze toename staat ook haaks op de bezuinigingsopdracht van de Meerjarenkeuzenota.
Verdergaande bezuinigingsmogelijkheden als bovengenoemd worden door ons echter zeker niet haalbaar geacht. Dit betekent dat het toepassen van de bepalingen uit het Coalitieprogramma, voor wat betreft de uitvoering van het onderhoud aan de openbare ruimte, niet mogelijk is tenzij bij de vaststelling van de begroting 2012 via een nieuwe integrale afweging extra middelen worden vrijgemaakt.

<u>Toepassen Toekomstvisie.</u>
Zoals boven aangegeven moet bij de vaststelling van het KOOR ook rekening gehouden worden met de bepalingen van de op dit moment nog concept Toekomstvisie. In deze concept Toekomstvisie wordt voor onze gemeente een ontwikkeling voorzien die wordt omschreven in het zogenaamde scenario C (sub regionaal centrumdorp) aangevuld met aspecten van scenario A (Eindhoven Brainport), voor zover die scenario C versterken. Daarbij wordt nog aangegeven dat om deze ambitie te verwezenlijken voldaan moet worden aan drie belangrijke voorwaarden:

1. Investeren in woonmilieus voor de groep mensen van 25 tot 35 jaar die in Valkenswaard een toekomst willen opbouwen. Dit betekent meer grondgebonden woningen voor gezinnen in allerlei prijsklassen;
2. Investeren in mobiliteit door de aanleg van een nieuwe N69, een HOV-verbinding en fietsroutes. Hiermee wordt Valkenswaard in alle windrichtingen goed ontsloten naar economisch belangrijke centra en wordt Valkenswaard goed bereikbaar voor toeristen en recreanten;
3. Investeren in voorzieningen als centrumfuncties, sport, cultuur en welzijn. Hiermee wordt een aantrekkelijk woon- en recreatieniveau gecreëerd voor de eigen bevolking en bezoekers.

Van de diverse in deze concept Toekomstvisie opgenomen bepalingen zijn met name de volgende zaken direct van invloed op de kwaliteit van het dagelijks onderhoud van de openbare ruimte, op de korte en middellange termijn:

- Recreatie en toerisme vormen een speerpunt. Het buitengebied is als groene ruimte een belangrijke waarde van de gemeente;
- Doorontwikkeling van sportpark den Dries en het Eurocircuit
- Valkenswaard zou een trekker kunnen gebruiken in het kader van recreatie en toerisme;
- Goede fietsverbindingen voor de kennis werkers die graag hun hoofd "leeg fietsen" en voor recreatie en toerisme;
- Bevorderen van mobiliteit en parkeer voorzieningen in het centrum en bij de grote voorzieningen;
- Ontwikkeling Valkenswaard Zuid;
- Versterken van het centrum, vooral het horeca- en winkelgebied om bezoekers te trekken;
- Bevorderen van een aantrekkelijke woonomgeving, vooral voor het midden- en hoger segment.

Deze bepalingen leiden uiteraard tot extra investeringen in de kwaliteit van het beheer en onderhoud van de openbare ruimte, die berekend zijn in de menukaart “KOOR Toekomstvisie 2012-2016” (zie bijlage 2). Hieruit blijkt dat door het toepassen van de bepalingen uit de concept Toekomsivisie, de jaarlijkse beheer- en onderhoudskosten uitkomen op een bedrag van afgerond € 7.2 miljoen. Het spreekt voor zich dat, zoals ook al aangegeven bij het Coalitieprogramma, hiervoor geen middelen beschikbaar zijn tenzij bij de vaststelling van de begroting 2012 via een nieuwe integrale afweging extra middelen worden vrijgemaakt.

<u>Maatregelen na vaststelling van het KOOR:</u>
Zoals boven aangegeven, nader beschreven in het KOOR 2012-2016 (ter inzage), is het huidige kwaliteitsniveau van het dagelijks beheer en onderhoud vastgesteld op een gemiddeld niveau B. Dit niveau is vastgesteld na uitvoering van een nulmeting door adviesbureau De Meent op basis van de door CROW gehanteerde beeldkwaliteiten. Na vaststelling van een KOOR menukaart 2012-2016 door uw raad zullen de organisatorische consequenties van deze menukaart moeten worden doorgevoerd/vertaald in de organisatie. Globaal omschreven omvat dit onder andere het volgende:

- De nieuwe manier van werken met beeldkwaliteit en schouwen invoeren in het team BOR inclusief opleidingen;
- Schouwlocaties bepalen, schouwformulieren ontwikkelen, rapportages opstellen et cetera;
- Tussentijdse kwaliteitsmetingen/monitoring doorvoeren door externen;

- Opstellen beeldbestekken;
- Vertalen van de gekozen beeldkwaliteit in de beheerprogramma's;
- Realiseren van de bezuinigingsopdracht uit de Meerjarenkeuzenota 2010.

De uitvoering van deze maatregelen gaat gepaard met extra kosten waarvan slechts een substantieel deel (de structurele kosten) kan worden meegenomen in het kader van de bezuinigingsopdracht van de Meerjarenkeuzenota. Voor wat betreft de eenmalige extra kosten wordt voorgesteld deze ten laste te brengen van de stelpost "incidentele activiteiten" zoals geraamd in de concept begroting 2012.

F. Oplossingen

n.v.t.

G. Argumentatie

Zie boven.

H. Monitoring en evaluatie

- Uitwerken bezuinigings-/efficiency mogelijkheden;
- Werkwijze doorvoeren in organisatie.

I. Tijdpad

2012-2016.

J. Financiële gevolgen

- Voor de implementatie van het KOOR is een eenmalig budget nodig van 70.000,- euro. Dekking daarvan wordt meegenomen bij de integrale behandeling van de begroting 2012 door uw raad in november 2011.
- gefaseerd bezuinigen op het onderhoud van de openbare ruimte oplopend tot € 375.000,- in 2014.

K. Communicatie

n.v.t.

Bijlage(n)

- Menukaart KOOR Coalitieprogramma 2012-2016
- Menukaart KOOR Toekomstvisie 2012-2016;

Ter inzage liggende stukken

- Kwaliteitsplan Onderhoud Openbare Ruimte 2012-2016.

Burgemeester en wethouders van Valkenswaard,

secretaris, burgemeester

drs. R.F.W. van Eijck. drs. A.B.A.M. Ederveen.